

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., akciová spoločnosť, B., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. Sch., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/247/2009 z 24. novembra 2010, rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 19 C/128/2004-400 z 26. mája 2009 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/173/2008 z 28. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., a. s., B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., a. s. (ďalej len sťažovateľka, v citovanom texte aj „sťažovateľ“, „žalovaný“, resp. „dovolateľ“), ktorou namieta porušenie

základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob/247/2009 z 24. novembra 2010, rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) z 26. mája 2009 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/173/2008 z 28. januára 2009.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení odporcu v súdnom spore „o zaplatenie istiny 407 086,20 Sk s príslušenstvom titulom nezaplatenia odmeny za poskytovanie právnych služieb“ (navrhovateľovi advokátovi JUDr. L. K.) vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 C/128/2004, ktorý rozsudkom z 19. februára 2008 návrh (žalobu) zamietol. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie, na prerokovanie ktorého nariadil krajský súd na 28. január 2009 pojednávanie, na ktorom po doplnení dokazovania uznesením sp. zn. 3 Cob/173/2008 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd („viazaný právnym názorom krajského súdu“) rozsudkom č. k. 19 C/128/2004-400 z 26. mája 2009 „zaviazal sťažovateľa na zaplatenie odmeny s príslušenstvom a trovami konania“. O odvolaní sťažovateľky krajský súd „bez nariadenia pojednávania“ potvrdil napadnutý rozsudok „ako vecne správny“ rozsudkom č. k. 3 PCob 247/2009-425 z 24. novembra 2010. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dovolanie („... odôvodňovala prípustnosť dovolania ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p..., že sa sťažovateľovi... odňala postupom súdu možnosť konať pred súdom...“), ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012 odmietol.

Sťažovateľka tiež uviedla, že „Dňa 30. 01. 2011, t. j. po právoplatnom skončení veci bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené uznesenie Okresného súdu... zo dňa 07. 04. 2009 spis. zn. 19 C 128/2004-378, ktorým súd na základe návrhu JUDr. L. D. zastavil konanie v časti istiny 57.086,20 Sk, pripustil zmenu návrhu v časti úrokov z omeškania... a tiež pripustil rozšírenie žaloby o sumu 12 913,80 Sk. Proti tomuto uzneseniu podal

sťažovateľ odvolanie... Vzhľadom na právoplatnosť skončenia celej veci nebolo na odvolanie... prihliadané.“.

3. Podľa názoru sťažovateľky „Rozhodnutia Okresného súdu... a Krajského súdu... boli zjavne zmätočné a nepreskúmateľné... Rozhodnutie (krajského súdu, pozn.) je zjavne neodôvodnené, resp. jedná sa o vzájomne sa vylučujúce dôvody rozhodnutia a súd sa nevysporiadal s protichodnými informáciami, ktoré uvádza v odôvodnení.

Najvyšší súd SR sa s týmito pochybeniami súdom nižšieho stupňa nevysporiadal vo svojom uznesení, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, nezohľadnil argumenty sťažovateľa o postupe súdov, ktorým mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd...

Sťažovateľ je toho názoru, že postup Najvyššieho súdu... pri rozhodovaní nebol objektívny, čím došlo k porušeniu práv sťažovateľa tak, ako to je uvedené vyššie.“.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu... zo dňa 30. 04. 2012 spis. zn. 2 Obdo 7/2012..., rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 24. 11. 2010 spis. zn. 3 Cob/247/2009-425, rozsudkom Okresného súdu... zo dňa 26. 05. 2009, spis. zn. 19 C/128/2004-400 a uznesením Krajského súdu... zo dňa 28. 01. 2009 spis. zn. 3 Cob/173/2008-359.

Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 30. 04 2012 spis. zn. 2 Obdo 7/2012 a rozhodnutia ktoré mu predchádzali sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

5. Ako dôkazový materiál sťažovateľka predložila rozsudok okresného súdu č. k. 19 C/128/2004-333 z 28. januára 2009, uznesenie krajského súdu č. k. 3 Cob/173/2008-359 z 28. januára 2009, rozsudok okresného súdu č. k. 19 C/128/2004-400 z 26. mája 2009, rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Cob/247/2009 z 24. novembra 2010, uznesenie

najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 19 C/128/2004 zo 7. apríla 2009.

II.

6. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Sťažovateľka sa domáhala toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej „základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ v bode 1 a 4 označenými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu

a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

10. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (koncentrovane vyjadreným v jeho petite, pozn.) okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

11. Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie ňou označených práv rozsudkom okresného súdu č. k. 19 C/128/2004-400 z 26. mája 2009 a konaním mu predchádzajúcim.

12. Z obsahu sťažnosti (a z k nej pripojených písomností) vyplýva, že sťažovateľka proti predmetnému rozsudku okresného súdu podala riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 3 Cob/247/2009-425 z 24. novembra 2010. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným rozhodnutím okresného súdu.

13. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Sťažovateľka sa vo svojej sťažnosti domáhala predovšetkým vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012, ktorým dovolanie sťažovateľky odmietol „*podľa ustanovenia § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/*

O. s. p.“ a jemu predchádzajúcim (rozhodnutie okresného súdu z 26. mája 2009 potvrdzujúcim) rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 3 Cob/247/2009 z 24. novembra 2010 (pozri bod 4).

15. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

17. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

18. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

19. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy,

ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

20. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

21. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 19 a 20) preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení podstaty odôvodnenia prvostupňového súdu oboznámil rozhodnutie odvolacieho súdu a dovolaciu argumentáciu sťažovateľky:

„Na odvolanie žalovaného odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na náhradu trov odvolacieho konania žalobcu sumu 349,95 Eur. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach odkázal na jeho odôvodnenie. K odvolaniu žalovaného odvolací súd doplnil, že súd prvého stupňa sa presne riadil právnym názorom odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, vykonal dokazovanie a vec posúdil tak, ako mu to uložil odvolací súd v zrušujúcom uznesení pôvodného rozsudku. Odvolací súd zdôraznil, že v konaní bolo preukázané, že žalobca vykonával činnosť mandátára, a preto mu prislúcha za túto činnosť i riadne dohodnutá odmena. Ak

v konaniach, v ktorých žalovaného zastupoval žalobca, vznikla žalovanému škoda, túto si môže žalovaný uplatniť samostatným nárokom, čo i v niektorých prípadoch už urobil. Nemožno však odoprieť zaplatenie odmeny v dohodnutej mandátnej zmluve, nakoľko v tejto bolo dojednané, že táto bude žalobcovi vyplatená i v prípade neúspechov v súdnych sporoch. Krajský súd v Bratislave preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom napadol rozsudok krajského súdu s poukazom na to, že v konaní došlo k vadám podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., nakoľko žalovanému ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ poukázal na uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19 C/128/2004-378, v ktorom uznesení sa nesprávne uvádza, že k zmene návrhu žalobcu došlo podaním zo dňa 18. 05. 2007. Dovolateľ má za to, že k zmene návrhu došlo až dňa 06. 04. 2009, kedy boli prekvalifikované úroky z omeškania z pôvodne občianskoprávneho záväzku na obchodnoprávny záväzok, čím došlo k premlčaniu príslušenstva pohľadávky. Dotknuté uznesenie o zmene žalobného návrhu bolo žalovanému doručené až po tom, ako súdy o žalobnom návrhu konali a rozhodli, čím žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k zmene právnej kvalifikácie nároku žalobcu. Dovolateľ je toho názoru, že týmto bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, a to z toho dôvodu, že mu bola zmarená možnosť vzniesť námietku premlčania.

Dovolateľ namietol odňatie možnosti konať pred súdom aj spôsobom konania a rozhodovania odvolacieho súdu. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že odvolací súd v prvom odvolacom konaní nariadil pojednávanie za účelom doplnenia dokazovania, avšak v druhom konaní o odvolaní žalovaného už dokazovanie nedoplňal a ani nenariad'oval pojednávanie. Podľa dovolateľa, ak by odvolací súd po vykonanom dokazovaní, ktoré nasledovalo po odvolaní žalobcu, rozhodol tak, že by napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 19. 02. 2008 zmenil, žalovaný by mal v zmysle ust. § 238 O. s. p. možnosť napadnúť rozsudok odvolacieho súdu. Dovolateľ podotkol, že v konaní v podstate rozhodoval iba jeden zo súdov, a to Krajský súd v Bratislave, ktorý súd prvého stupňa zaviazal svojím právnym názorom a následne takto vydané rozhodnutie potvrdil. Týmto spôsobom bola podľa dovolateľa porušená zásada dvojinštančnosti súdneho konania. Preto

navrhuje rozhodnutia oboch súdov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa, pričom dovolateľ navrhol vydať aj rozhodnutie o odklade vykonateľnosti dotknutých rozhodnutí.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne menovaných v ust. § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch uvedených v ust. § 238.

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený podľa odseku 1, resp., v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok prvostupňového súdu potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie, pričom odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, z ktorého dôvodu dovolanie nie je prípustné.

Dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 O. s. p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ust. § 237 O. s. p.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto ich opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Dovolateľ predovšetkým namietal, že uznesenie o zmene žalobného návrhu bolo žalovanému doručené až po tom, ako súdy o žalobnom návrhu konali a rozhodli, čím žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k zmene právnej kvalifikácie nároku žalobcu, z ktorého dôvodu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 80 písm. b/ O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva. Takýto návrh sa nazýva aj žalobou o plnenie. Podstatnou náležitosťou návrhu, okrem identifikačných údajov účastníkov konania a súdu, opisu skutočností významných pre rozhodnutie vo veci a označenia dôkazov, je najmä vymedzenie povinnosti,

splnenia ktorej sa žalobca domáha. Žalobcova právna kvalifikácia nároku nemusí byť v žalobe uvedená, a ak žalobca žalované plnenie právne kvalifikuje, súd nie je takýmto právnym posúdením veci viazaný. Z obsahovej stránky žaloby je podstatné, aký druh plnenia, prípadne v akom rozsahu žalobca požaduje (petit). Súd je viazaný navrhovaným petitom, nie však tým, ako účastník sám svoj nárok právne posúdil.

V posudzovanej veci žalobca pôvodne v žalobe žiadal priznať peňažné plnenie s úrokom omeškania vo výške 0,025 % denne, o ktorom žalobnom návrhu súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom zo dňa 19. 02. 2008 č. k. 19 C 128/2004-333, ktorý rozsudok Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 28. 01. 2009 č. k. 3 Cob 173/2008-359 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Následne žalobca upravil svoj návrh okrem iného tak, že požiadal o pripustenie zmeny pôvodného návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025 % denne na 9,91 % ročne. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19 C 128/2004-378 túto zmenu pripustil.

Z ust. § 95 ods. 1 O. s. p. vyplýva procesné oprávnenie žalobcu meniť za konania so súhlasom súdu žalobu; zmenenú žalobu treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa ust. § 95 ods. 2 veta prvá O. s. p. súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Zo spisu sa zisťuje, že žalobca podaním zo dňa 06. 04. 2009 žiadal, aby súd prvého stupňa upravil petit jeho návrhu tak, že vzal svoj návrh v časti o zaplatenie 57 086,- Sk späť a zároveň svoj návrh rozšíril o sumu 12 913,80 Sk. Taktiež požiadal o pripustenie zmeny návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025 % denne na 9,91 % ročne. O čiastočnom späťvzati návrhu, ako aj o zmene žalobného návrhu bolo rozhodnuté súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 07. 04. 2009 za prítomnosti právnych zástupcov oboch účastníkov konania, ktoré rozhodnutie bolo vyhlásené a odôvodnené s daním poučenia o opravnom prostriedku. Dovolací súd má za to, že súd prvého stupňa len nedopatrením v uznesení zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19 C/128/2004-378 uviedol, že zmena žaloby bola uplatnená písomným podaním zo dňa 18. 05. 2007 vzhľadom na skutočnosť, že obsah tohto podania žalobcu nie je totožný s obsahom jeho podania zo dňa 06. 04. 2009, resp. s pripustenou zmenou žalobného návrhu.

Dovolací súd s poukazom na dovolanie žalovaného konštatuje, že procesný postup súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o zmene žaloby na pojednávaní konanom dňa 07. 04. 2009, na ktorom boli prítomní účastníci konania, resp. ich právni zástupcovia, bol v súlade s § 95 ods. 1 O. s. p. Je potrebné zdôrazniť, že uznesenie o pripustení zmeny a rozšírení žaloby nebolo potrebné doručiť účastníkom konania do vlastných rúk, keďže na pojednávaní, konanom dňa 07. 04. 2009 boli prítomní ich právni zástupcovia (druhá veta ust. § 95 ods. 1 O. s. p.). Preto odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v námietke dovolateľa ohľadom nedoručenia predmetného uznesenia a následného „zmarenia podania námietky premlčania“.

Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že rozhodnutím súdu prvého stupňa o pripustení zmeny (a rozšírenia) žaloby nešlo o postup, ktorým by súd účastníkovi znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok. Ak má byť splnený predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., musí zo strany súdu dôjsť k porušeniu konkrétneho procesného práva účastníka, ktorého bezprostredným následkom je odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Teda o vadu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ide len vtedy, ak z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími záväznými právnymi predpismi, išlo o nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavil v priebehu konania; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

V danej veci súd prvého stupňa v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 95) rozhodol o žalobcom navrhovanej zmene (a rozšírení) žaloby uznesením (§ 167 O. s. p.) tak, že ju pripustil a po takomto rozhodnutí ďalej konal o žalobe a o nej rozhodol.

Námietku žalovaného, že odvolací súd pochybil, keď v konaní o odvolaní žalobcu nenariadil pojednávanie dovolací súd nemohol považovať za dôvodnú. V zmysle ust. § 214 v danej veci súd neopakoval ani nedoplňoval dokazovanie a neboli splnené ani ustanovenia písm. b/ a c/, preto nebolo potrebné nariadiť vo veci pojednávanie.

Za zjavne nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku dovolateľa ohľadom porušenia zásady dvojinstančnosti súdneho konania, keďže o žalobnom návrhu rozhodoval v prvom stupni vecne príslušný Okresný súd Bratislava II. a následne odvolací súd, Krajský súd v Bratislave.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia žalovaným tvrdenej procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v ust. § 237 O. s. p., dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodit' z ust. § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.»

22. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmavania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľke neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 7/2012 z 30. apríla 2012 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

23. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v dovolacom

konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/247/2009 a jeho rozsudkom z 24. novembra 2011, ktorým na odvolanie žalovanej (t. j. sťažovateľky) rozsudok okresného súdu z 26. mája 2009 potvrdil (pozri bod 2). Ústavný súd sa preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľky o porušení označených práv predmetným rozhodnutím krajského súdu.

25. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

26. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

27. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne

nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

28. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

29. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

30. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

31. Sťažovateľka namietala porušenie označených práv aj uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob/173/08 z 28. januára 2009, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 128/2004-333 z 19. februára 2008 o zamietnutí žaloby (body 4 a 2).

32. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možné podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Vo vzťahu k tejto námietke je evidentne zrejmé, že predmetné procesné uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dávno pred podaním sťažnosti ústavnému súdu [10. augusta 2012; celá predmetná vec (sp. zn. 19 C/128/2004) právoplatne skončila 14. januára 2011, pozn.].

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

33. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľka (kvalifikovane právne zastúpená advokátom) namietala v rámci porušenia *„jej práva na súdnu a inú právnu ochranu*

garantovanú čl. 46 ods. 1... Ústavy SR“ aj porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy (bod 3). Ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (body 10 a 4) sa posudzovaním tohto základného práva („všetci účastníci sú si v konaní rovní...“) samostatne nezaoberal a jeho namietanie kvalifikoval ako súčasť argumentácie sťažovateľky súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd k uvedenému ešte v závere poznamenáva, že konanie všeobecného súdu súladné so základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (body 23 a 30) nebolo spôsobilé porušiť ďalšie sťažovateľkou označené právo.

34. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite sťažnosti (bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012